

Sygn. akt IV CSK 466/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku H. D.
przy uczestnictwie C. D.
o podział majątku wspólnego,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 12 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł.
z dnia 6 marca 2014 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które - zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Uczestnik C. D. we wniesionej skardze kasacyjnej od postanowienia Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 6 marca 2014 r. wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparł na przesłankach wskazanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c. Szczegółowa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, że skarżący wykazał, aby w sprawie występowało istotne zagadnienie prawne, istnienie potrzeby wykładni przepisów prawa budzących poważne wątpliwości oraz, że skarga jest oczywiście uzasadniona. Dokonując tej oceny uwzględniono, że znaczna część zarzutów skargi zmierza do podważenia oceny dowodów i dokonanych na tej podstawie przez sąd drugiej instancji ustaleń faktycznych, co w skardze kasacyjnej, zgodnie z art. 398³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., jest niedopuszczalne, chociażby przybrało postać dopuszczalnego zarzutu naruszenia prawa procesowego lub materialnego. Taka sytuacja dotyczy więc nie tylko wprost niedopuszczalnego zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. podniesionego w skardze kasacyjnej, ale także zarzutu naruszenia art. 31 § 1 k.r.o., w ramach którego skarżący w istocie dąży do odmiennej oceny dowodów i dokonania innych, od przyjętych przez Sąd *meriti*, ustaleń faktycznych co do składu majątku wspólnego stron.

Dla rozstrzygnięcia skargi kasacyjnej bezprzedmiotowe jest odniesienie się do wykładni przepisów prawnych dotyczących dopłat unijnych i zaliczania tych dopłat do dochodów z gospodarstwa rolnego przy rozliczaniu pożytków z tego gospodarstwa. Po pierwsze, Sąd drugiej instancji w ogóle nie dokonywał rozliczeń dopłat unijnych między małżonkami. Wysokość dopłat unijnych z jednego hektara była uwzględniona w opinii biegłego jedynie jako jedno z kryteriów służących do ustalenia wartości czynszu dzierżawnego z gospodarstwa rolnego dla potrzeb rozliczenia pożytków osiąganych z gospodarstwa rolnego w okresie od 10 czerwca 2009 r. Po drugie, w skardze kasacyjnej nie wskazano bliżej przepisów dotyczących dopłat unijnych wymagających wyjaśnienia. Powołany w podstawie skargi kasacyjnej art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności z tytułu cukru (Dz.U. z 2004 r. Nr 6, poz. 40 ze zm.) nie mógł mieć w ogóle zastosowania w sprawie skoro ustawa ta w znacznej części została uchylona z dniem 27 lutego 2007 r., a całkowicie z dniem 15 marca 2008 r., a przedmiotem rozliczeń między stronami były pożytki osiągnięte z gospodarstwa rolnego dopiero od 10 czerwca 2009 r., tj. za okres, w którym powołany w skardze przepis dotyczący dopłat unijnych już nie obowiązywał, lecz przepisy ustawy z dnia 26 stycznia 2007 r. o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego (jedn. tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 1164).

Nie występuje również potrzeba odniesienia się do możliwości rozstrzygania w postępowaniu o podział majątku sporu o to, czy własność nieruchomości, w stosunku do której w księdze wieczystej jest ujawniony jako jej właściciel tylko jeden z małżonków wchodzi w skład majątku wspólnego. Zagadnienie to zostało już rozstrzygnięte w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. uchwała z dnia 20 maja 2011 r., III CZP 24/11, OSNC 2012, nr 1, poz. 6 oraz postanowienie z dnia 26 marca 2014 r., V CSK 686/13, nie publ.). Niezależnie od powyższego konstrukcja podniesionego w skardze kasacyjnej zarzutu naruszenia art. 10 ust. 1 u.k.w.h., z którym powiązane jest zagadnienie prawne, jest w istocie oparta na kwestionowaniu ustaleń faktycznych Sądu drugiej instancji w następstwie czego doszło do naruszenia art. 31 § 1 k.r.o. i art. 10 ust. 1 u.k.w.h.

Nie można także przyjąć, aby skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona, co ma miejsce wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Uzasadnienie wniosku nie zawiera przekonującego wyводу prawnego o zaistnieniu takiego stanu rzeczy w stosunku do zaskarżonego skargą kasacyjną orzeczenia. W szczególności podniesiony w skardze kasacyjnej zarzut naruszenia art. 212 k.c. w ogóle nie określa przesłanek negatywnych sprzeciwiających się podziałowi rzeczy wspólnej ze względu na jej społeczno-gospodarcze przeznaczenie, a kwestii tych dotyczą przepisy: art. 211 k.c. oraz art. 213 k.c. w odniesieniu do gospodarstwa rolnego. Oczywiście zasadności skargi nie można wiązać z zarzutem naruszenia art. 328 § 2 k.p.c. (w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., którego wskazanie zostało pominięte w skardze), gdyż zarzut ten ze względu na treść art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. może być podstawą uwzględnienia skargi kasacyjnej jedynie wyjątkowo, gdy treść uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia sądu drugiej instancji jest do tego stopnia wadliwa, że w ogóle uniemożliwia dokonanie kontroli kasacyjnej. Zarzut naruszenia art. 217 k.p.c. w ogóle abstrahuje od przyczyn wskazanych przez Sąd drugiej instancji nieuwzględnienia podniesionego w apelacji uczestnika postępowania zarzutu oparcia rozstrzygnięcia o nieaktualną opinię dotyczącą wartości składników majątku wspólnego. Nie można także uznać za oczywiście uzasadnionego zarzutu naruszenia art. 320 k.p.c. przy uwzględnieniu motywów, którymi kierował się Sąd Okręgowy określając terminy zapłaty należności przez uczestnika postępowania na rzecz wnioskodawczyni.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).